

HALLAVUODEN JÄLKEEN

Suomen maanmittareita vaivasivat vuonna 1893 hallavuoden jälkeen järjestely- jaot, maanmittarien kykeneväisyys, palkkiongelmat ja maanjako-oikeusasiat. Esillä oli myös Vaasan läänin maanmittaustoimitusten pituudet. Lisäksi kaupunkien karttojen pohjana olevia kiintopisteitä ja pinta-alojen tarkkuuksia käsiteltiin.

Nimimerkki **E.J.G.** käsittelee maanmittausalan ongelmakenttää seuraavasti: "Ani harvat vanhoilla olijat enään vastustavat järjestelyjakoja, mutta järjestelyjako seuraavia rettelöitä pelkää kansa juurikuin ruttotautia eikä voitane kieltää että nämä rettelöt ovatkin ruttotauteihin verrattavat, sillä niiden vaikutusta ei mikään ihmisjärki voi laskea edeltäkäsän, eikä jälestäkäänpäin täsmälleen rahaksi muuttaa sitä aineellista vahinkoa kuin maanomistajat surkuteltavasti varsin usein tulevat kärsimään järjestelyjaon aikana ja sen jälkeisinä vuosina.

Kuullaan useinkin lausuttavan viranomaisten puolelta että kaikkeen tähän turmion tuloon on synnä osittain maamittarien kykenemättömyys ja osittain asiallisten tyhmyys, yhdistettynä tahi höystettynä „prosessi“-sairauden kanssa. Tämänlainen mielipide on juurtunut moneenkin niin pyhäksi ja erehtymättömäksi ettei asiata oteta ensinkään lähemmin tutkittavaksikaan muulta kannalta katsoen, erittäinkin jos joku maamittari koettaisi oleville oloille antaa toisen ja ehkä tosiperäisemmän värytyksen, vaan tuomio tahi tuon mielipiteen lopputulos lausutaan ivallisella rukouksella: 'Jumala varjelkoon kansakuntaa turiloista ja – maamittareista'.

Maanjako-oikeuden institutionista ei voi muuta lausua kuin että se on kerrassaan joutunut huonolle kannalle. Sellainen jommoiseksi se 1848

vuotisessa Maanmittaus-Ohjesäännössä on säädetty, ei se enään ole.

Miks'ei Maanjakotuomareille anneta 12 markkaa päivältä niinkuin muillekin tuomareille ja velvoiteta heitä matkustamaan rautatietse niinkuin muitakin virkamiehiä ja miksi säilytetään tuo naurettava ja bulvanimainen sihterin virka, josta ei tuomarille eikä kellekään muulle ihmiselle ole mitään

hyötyä, ainoastaan sitä varten, että tuomari sillä nimellä kierrellen saapi 2:den hevoisen kyytirahan lisää.

Nuoret tuomarit kerskaavat ilkkuen olevan paljo mukavamman olla asiamiehenä, ja saada palkkioksi 200 markkaa jutusta jos voittaa jonkun muutoksen ja sitä paitsi 100 markkaa joka päivältä kuin on oikeuspaikalla, sen siaan että asiata tutkiva tuomari saapi 4 markkaa 96 penniä päivältä.

Mutta se vaan on varma, että viisi vuotta kuluu umpeen kidutusaikana jolloin asia ei ole mennyt tuumaakaan eteenpäin (maanjako-oikeudessa), vaan jona aikana osalliset varmaankin ovat niin paljon rääkänneet tiluksiansa, että tarvitaan miespolvinen tarmokas työ ennen kuin ne tulevat entiseen kuntoon."

H.B:r perustelee miksi Vaasa läänin toimitukset eivät ole kuitenkaan niin hitaita suhteessa Viipurin läänin ottaen huomioon käytettävissä olevat resussit.

Maanmittauslaitoksen yllähallinnon toimintakertomuksen mukaan vuonna 1892 oli 227 työtä tekevää maanmittaria.

M.W. Gull selvittää pitkässä jutussaan analyttisesti ja monin kaavoin pinta-alamittausten tarkkuutta.

Myös palkkioista on edellä olevan lisäksi kirjoitelmia.

Eläkkeelle jäämisen ilmaisukin kuulostaa nykykieleen vertaamalla rangaistukselta:

"Tammikuu 30 p. Lääninmaamittari **J. H. Wahlroosille** on suotu virkaero ja vuotuinen elinkautinen eläke."

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@luukku.com

VUONNA 1893

Vuosisadan lopulla oli maanmittarien koulutus vielä nykyiseen verrattuna vaatimatonta ja perustui paljolti vanhemman maanmittarin opettavana olemiseen. Niinpä esimerkiksi Helsingin kaupungin ensimmäiseksi kaupungingeodeetiksi vuonna 1892 nimetty **W.O.Lille** oli saanut rakennusteknillisen koulutuksen.

Teekkarilakki otettiin käyttöön Polyteknikkojen yhdistyksen piirissä. Vuonna 1893 lakin päällinen muutettiin valkoiseksi sametiksi ja tupsu mustaksi, ja tässä muodossa sitä käytetään Otaniemessä edelleen. Kun lakin ulkoasusta keskusteltiin vielä vuonna 1895 todettiin, että "erittäinkin tupsu miellyttää naisia" (Wikipedia).